

5/12/
2012

HODNOTENIE ŠTRUKTURÁLNYCH FONDOV A KOHÉZNEHO FONDU NA SLOVENSKU: SKÚSENOSTI A TRENDY

Ústav etnológie SAV

Ústav etnológie SAV

Prieskum efektu sociálnej integrácie Rómov prostredníctvom pastoračných aktivít v SR

Mgr. Tatiana Podolinská, PhD.
Mgr. Tomáš Hrustič, PhD.

2012

Sociálna inklúzia Rómov náboženskou cestou

Hlavné ciele projektu SIRONA:

- Zmapovať pôsobenie všetkých aktívne pôsobiacich misií medzi Rómami na Slovensku.
- Kvalitatívny výskum sociálnej inklúzie Rómov náboženskou cestou.

1

MAPOVACÍ PREDVÝSKUM (dotazníková akcia)

- zistiť, ktoré z jestvujúcich cirkví/denominácií/hnutí/obč. združení sa **aktívne venujú** pastorácii Rómov na Slovensku
- históriu, lokalitu, motivácie na začatie misie, súčasné aktívne misie, zaniknuté misie, misijné stratégie, aktivity, počet členov...

2

KVALITATÍVNY VÝSKUM

- tri typy dotazníkov + stacionárny pobyt výskumníka v lokalite
- výskum sociálnej inklúzie pomocou sociálnych indikátorov

V Ý S L E D K Y

1

MAPOVACÍ PREDVÝSKUM

- medzi Rómami na Slovensku aktívne pôsobí **14** registrovaných cirkví a **5** neregistrovaných n. hnutí
- aktívne misie medzi Rómami prebiehajú v cca **130** (150) lokalitách a týkajú sa cca **8.000** (10.000) Rómov

2

KVALITATÍVNY VÝSKUM

- výskumný tím pozostával z **15** vedeckých riešiteľov (+ 4 študenti)
- prebehol v **15** (+4) vybraných lokalitách v každej lokalite sa uskutočnilo **15** kvalitatívnych interview + **1** zúčastnené pozorovanie
- sumárne sa zhromaždilo:
 - ~ **225** (285) rozhovorov, približne **170** hodín nahrávok
 - ~ **15** (19) zúčastnených pozorovaní
 - ~ **15** (19) záverečných správ
 - ~ približne **300** fotografií

REGISTROVANÉ CIRKVI A NÁBOŽENSKÉ SPOLOČNOSTI, PÔSOBIACE V RÓMSKYCH KOMUNITÁCH NA SLOVENSKU

Apoštolská cirkev na Slovensku	AC
Bahai	B
Bratská jednota baptistov	BJB
Cirkev adventistov siedmeho dňa	CASD
Cirkev bratská v Slovenskej republike	CB
Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní	CJKSND
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	ECAV
Evanjelická cirkev metodistická	ECM
Gréckokatolícka cirkev	GkC
Náboženská spoločnosť svedkovia Jehovovi	NSSJ
Pravoslávna cirkev	PC
Reformovaná kresťanská cirkev	RC
Rímskokatolícka cirkev	RkC
- saleziáni don Bosca	SDB
Starokatolícka cirkev na Slovensku	SkC

NEREGISTROVANÉ CIRKVI A NÁBOŽENSKÉ SPOLOČNOSTI, PÔSOBIACE V RÓMSKYCH KOMUNITÁCH NA SLOVENSKU

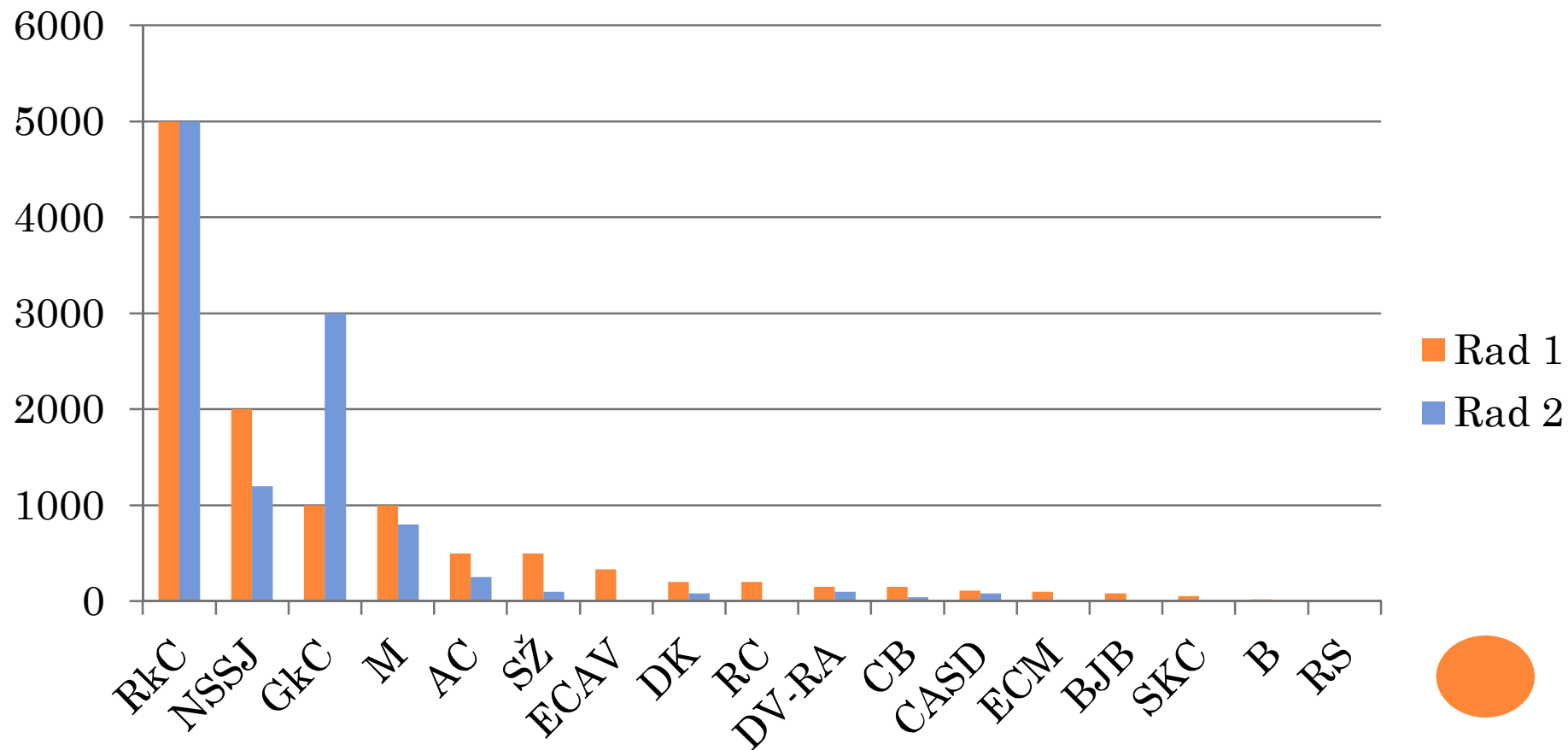
Devleskero kher	DK
Dom Viery – Romani Archa (Kresťanské spoločenstvá)	RA
Maranata	M
Slovo života	SŽ
Radostné srdce – Partizánske	RS

Registrované cirkvi a náboženské spoločnosti, ktoré NEPÔSOBIA v rómskych komunitách na Slovensku

Cirkev československá husitská	CČSH
Novoapostolská cirkev v Slovenskej republike	NAC
Kresťanské zbory	KZ

počet Rómov (interný odhad) ovplyvnených misiou
počet Rómov považovaných za členov cirkvi

- 1) AC Sabinov 2) CASD Kežmarok 3) BJB Cinobaňa 4) CB Hlinné
- 5) ECAV Rankovce 6) GkC Čičava 7) ECM Slavkovce 8) NSSJ Ulič
- 9) PC Slovinky 10) RkC Hanušovce n./T. 11) Bardejov Poštárka SDB
- 12) DK Kecerovce 13) DV-RA Krížová Ves 14) M Rudňany
- 15) SŽ Plavecký Štvrtok

EFEKTIVITA SOCIÁLNEJ ZMENY (NÁBOŽENSKOU CESTOU)

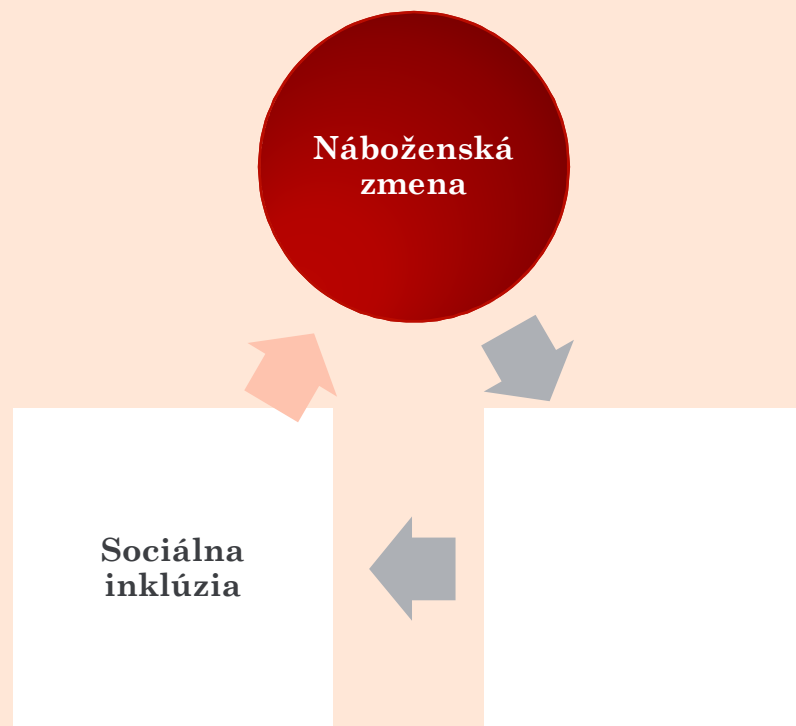
DOTAZNÍKY
ZÚČASTNENÉ POZOROVANIA
ZÁVEREČNÉ SPRÁVY

Konverzia → Sociálna zmena

?

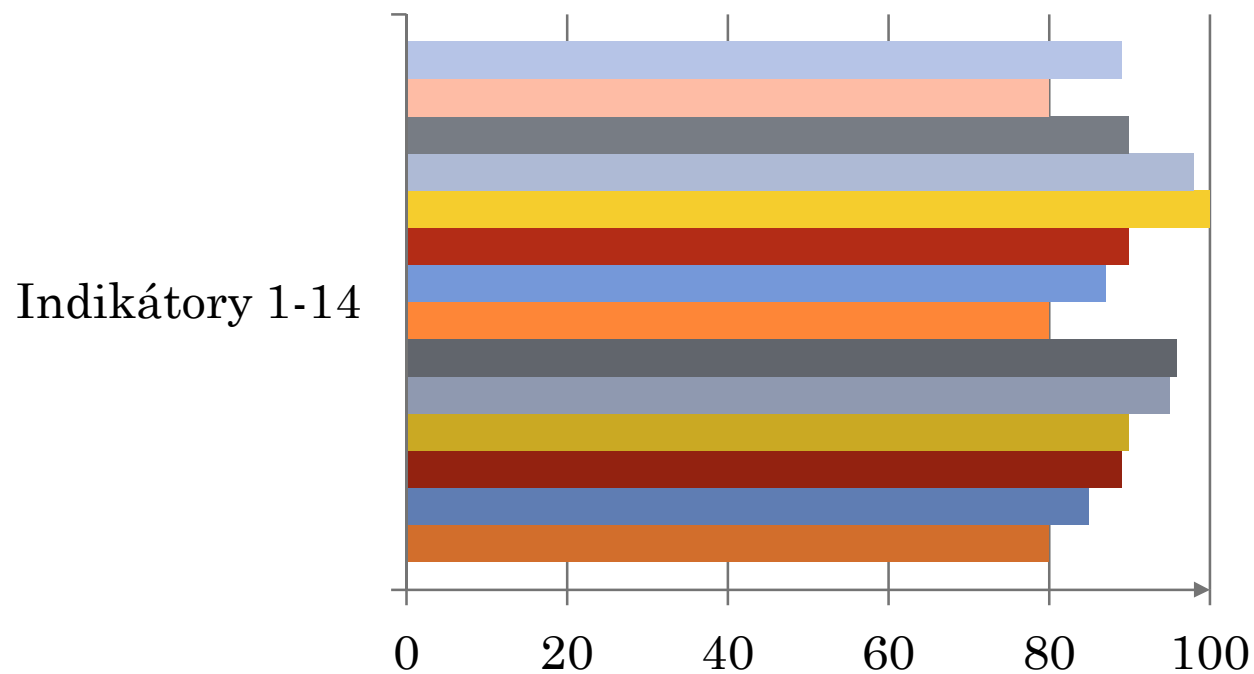
2012

Sociálna inklúzia Rómov náboženskou cestou

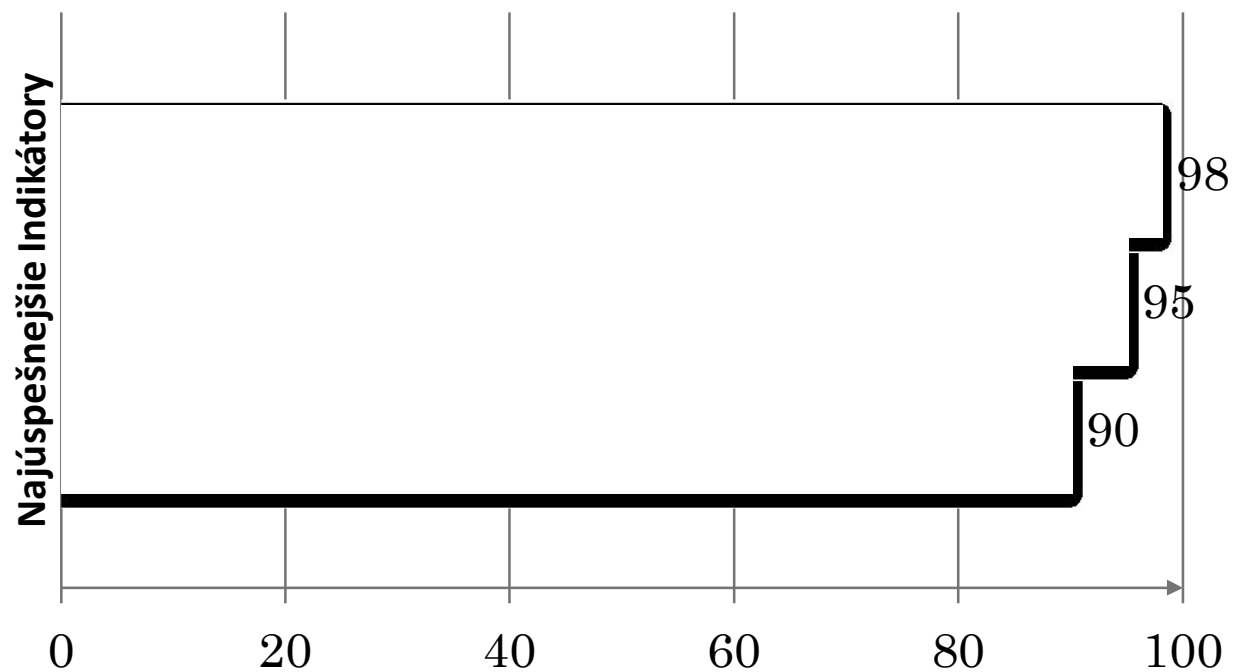

- ~ zlepšenie dochádzky detí do vzdelávacích zariadení
- ~ zníženie miery zadĺženosti
- ~ zníženie miery úžery
- ~ zvýšenie aktivity pri hľadaní práce
- ~ uplatnenie na trhu práce
- ~ zníženie miery drobnej kriminality (v prípade segregovaných osád)
- ~ zníženie problémov s alkoholizmom a inými návykovými látkami
- ~ zníženie miery gamblerstva a závislosti na hazardných hrách
- ~ zvýšenie miery gramotnosti (odstránenie negramotnosti)
- ~ nárast komunikačných zručností
- ~ nárast sociálnych zručností
- ~ zvýšenie frekvencie pozitívnych kontaktov s inými Rómami (Rómov z iných obcí)
- ~ zvýšenie frekvencie pozitívnych kontaktov s majoritou
- ~ odstraňovanie vžitých stereotypov
- ~ iné

INDIKÁTORY SOCIÁLNEJ ZMENY (NÁBOŽENSKOU CESTOU)

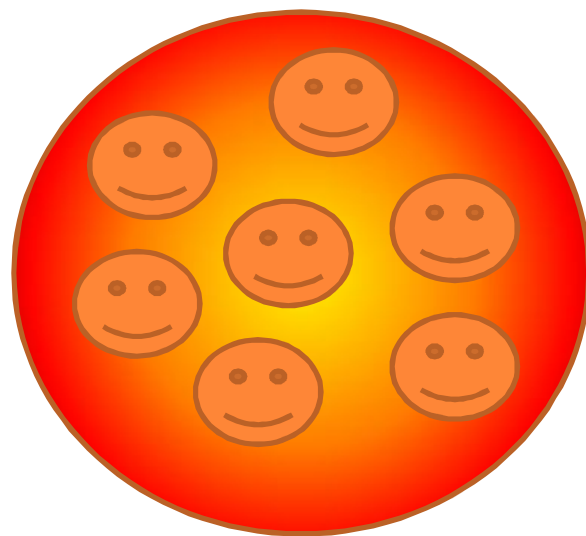

INDIKÁTORY SOCIÁLNEJ ZMENY (NÁBOŽENSKOU CESTOU)

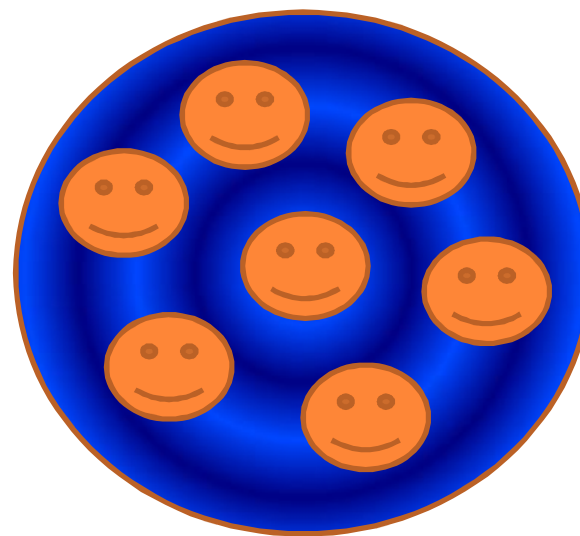

INDIKÁTORY SOCIÁLNEJ INKLÚZIE V KOLÓNKE INÉ

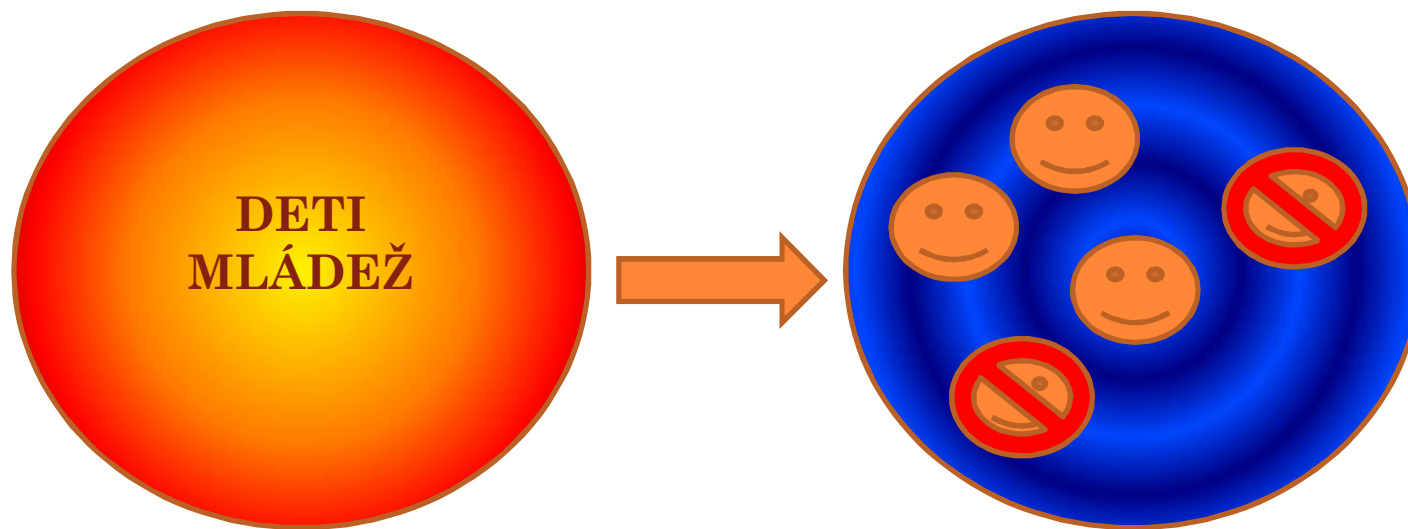
- Zlepšenie manželských vzťahov
- Zlepšenie vzťahov medzi deťmi a rodičmi
- Zmena spotrebného správania
- Zmena hospodárenia v rodine
- Zmena v hodnotových orientáciách
- Zvýšenie zodpovednosti za vlastný život
- Zvýšenie kladného sebahodnotenia
- Aktivácia (pri hľadaní práce, pri zapájaní sa do sociálnych sietí)
- Zlepšenie správania, kultivácia vystupovania a komunikácie
- Zmena v životných stratégiách (dlhodobejšie vízie, pozitívne seba projekcie)

Pastoračný diskurz

+ Sociálna zmena

Cielová skupina

+ Sociálna zmena

SEKTÁR

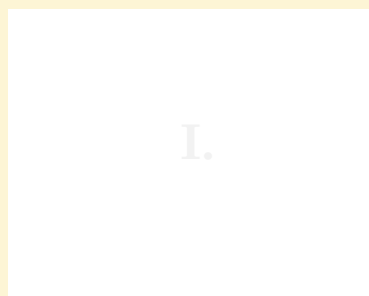
+

RÓM

efekt
násobenia
stigiem

SOCIÁLNA PARTICIPÁCIA MODEL I.

- Sociálne siete

SOCIÁLNA PARTICIPÁCIA MODEL II.

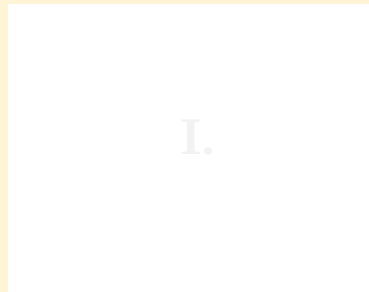
- Sociálne siete

I.

SOCIÁLNA PARTICIPÁCIA MODEL III.

- Sociálne siete

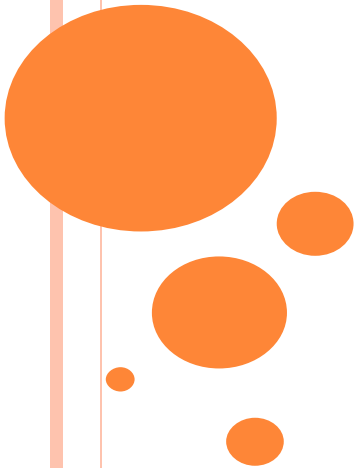

ZÁVEREČNÉ ODPORÚČANIA

CIRKEV

Komplexný balíček s efektom najväčšej sociálnej inklúzie

- Komplexnosť pastoračného diskurzu.
- Zameranie na všetky vekové skupiny.
- Samostatná práca s vekovými/gendrovými skupinami.
- Intenzívna a permanentná práca v komunite.
- Umožniť participáciu v štruktúre (výchova rómskych lídrov).
- Vyžadovať aspoň symbol. finančnú participáciu od členov.
- Vyžadovať aktívnu participáciu v štruktúre.
- Aktivity lokálneho charakteru.
- Aktivity nadlokálneho charakteru.
- Ponúkať dôstojný sociálny status.
- Vyhýbať sa exkluzívnemu pastoračnému modelu.
- Čo najužšie spolupracovať s lokálnou samosprávou.
- Poskytovať čo najviac informácií („pozitívna reklama“).
- Mať podporu materských organizácií.
- Dlhodobý (stacionárny) charakter misie.

ZÁVEREČNÉ ODPORÚČANIA

ŠTÁT

Nakoľko náboženská konverzia Rómov je spojená s intenzívnou pozitívnou sociálnou zmenou:

Vnímať tento fenomén ako efektívny sociálny nástroj.

Vytvoriť systémové a transparentné modely na podporu jeho účinného fungovania v praxi.

Používanie INKLUZÍVNEHO MODELU v štátnej praxi.

Vyvíjanie tlaku na samosprávy, aby uplatňovali inkluzívny model v praxi.

Vyvíjanie tlaku na cirkvi, aby sa v pastoračnej praxi vyhýbali striktnému exkluzívnemu modelu.

Vyvíjanie tlaku na cirkevné denominácie, aby sa adekvátne svojej infraštruktúre, personálnemu vybaveniu a štátnej podpore venovali pastorácii Rómov.

Vyvíjanie tlaku na cirkevné denominácie, aby pri pastorácii používali „komplexný balíček“, ktorý má najväčší efekt sociálnej inklúzie.

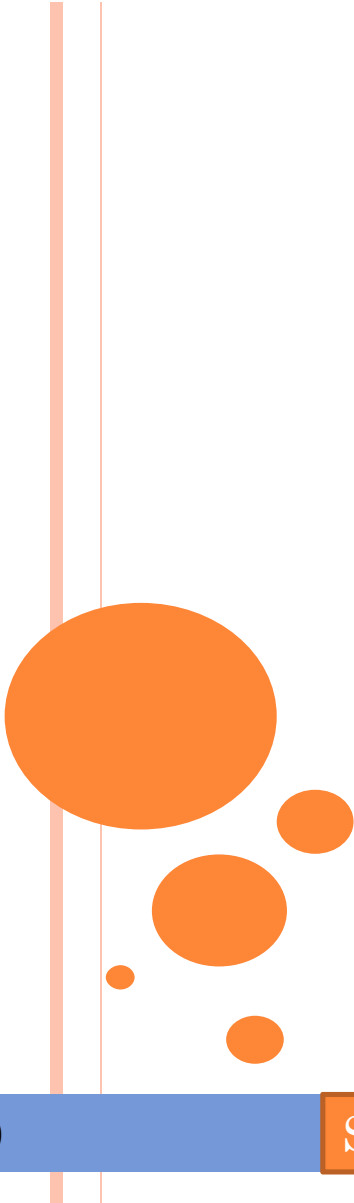
Podpora osvedčenia a šírenia informácií o pozitívnych príkladoch sociálnej zmeny.

Prehodnotiť kritériá na registrovanie cirkví v SR.

ZÁVEREČNÉ ODPORÚČANIA

OBEC

Aplikácia INKLUZÍVNEHO MODELU v praxi.
Podpora lokálnych pastoračných iniciatív medzi Rómami (finančná i morálna).
Podpora osvedy (šírenia informácií smerom k majorite).
Detekcia potenciálnych konfliktov a mediácia pri ich eliminácií.
Vystríhanie lokálnej denominácie pred striktne exkluzívnym pastoračným diskurzom.
Pomoc, spolupráca a podpora pri vypracovávaní grantov a hľadání financií.
Apel na štát, aby adresne podporil dobré lokálne projekty.

OTÁZNIKY

- Prečo je práve pastorácia tak efektívna pri riešení sociálnych problémov?

- „Ničí“ misijná činnosť pôvodné „rómske tradície“?

- Nedochádza pri pastorácii k „manipulácii“ s Rómami?

STEREOTYPY

- Rómovia sú „dobrovoľne“ sociálne pasívni

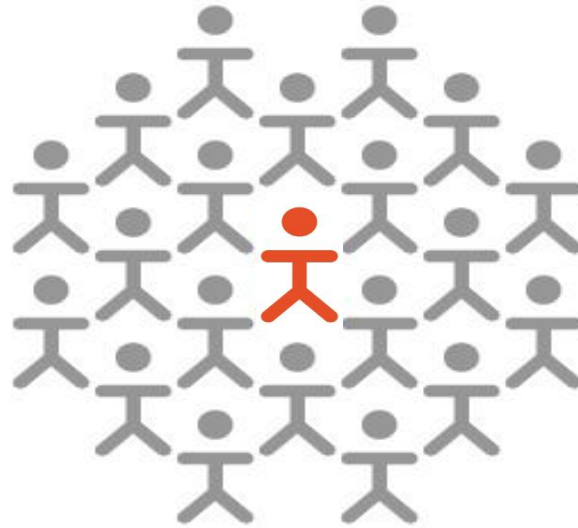
- Rómovia vstupujú do cirkvi zo zisťných dôvodov (nahrádzajú svoj stigmatizovaný etnický status novým – náboženským)

- Rómovia „dobrovoľne“ rezignujú na kolektívne formy viery

|| |

ĎAKUJEME!

Ústav etnológie

Slovenskej akadémie vied

|| |